

eiere til at afstaae Jord til mindre Landeveies Anlæg eller Udvidelse ogsaa var anvendelig med Hensyn til de offentlige Biveie, og denne Regel i flere Tilfælde var tagen tilfulde, blev Spørgsmaalet i Slutningen af 1849 Ofsenstand for en nøiere Overveielse i Anledning af, at en Herredsfoged, da det atter reistes i et enkelt Tilfælde, udførligen og bestemt udtalte sig imod Rigtigheden af det tidligere antagne, atter i den paagældende Sag af Amtet tiltraadte Resultat. Den daværende Indenrigsminister fandt sig herved foranlediget til at indhente Generalprocureurens Betænkning. Denne erklærede sig enig i den af Herredsfogden udtalte Formening, idet han bemærkede: At, ligesom Grundlovens § 87 udtrykkeligen bestemmer, at Ingen kan tilpligtes at afstaae sin Eiendom, uden at det skeer i følge Lov, saaledes fulgte det allerede af Lovgivningens ældre Bestemmelser, at en saadan tvungen Afstaaelse af Eiendom ifkun kunde fordres, hvor Lovgivningen hjemlede samme. Anvendes dette paa Spørgsmaalet om Afstaaelse af Jord til Veianlæg, da viser Forord. 13de Decbr. 1793 §§ 14 og 16, saaledes som af Herredsfogden var fremhævet, at saadan tvungen Afstaaelse kun finder Sted med Hensyn til Hoved- og mindre Landeveie.

Forsaaavidt Biveie angaaer, omtales derimod en sliq Forpligtelse aldeles ikke i Forordningen, og dette vilde dog være nødvendigt, naar den ligesaavel skulde finde Sted i Henseende til disse Veie som til hine. I det Forordningen derhos, for Landeveienes Vedkommende omhandler saavel Grundeierens Pligt til at tilstede de fornødne Veimaterialiers Opgravning paa deres Eiendomme, som deres Forpligtelse til at afgive Grund til disse Veies Anlæg og Udvidelse, medens den paafølgende § 17, hvad Biveiene angaaer, alene gjør de i § 16 i Henseende til Materialiernes Afstaaelse foreskrevne Regler, og det endda med en betydelig Indskrænkning, anvendelige paa disse Veie, indeholdes deri et afgjørende Argument for, at Lovgiveren ikke har villet paabyde en tvungen Afstaaelse af Grund til Biveies Anlæg og Udvidelse. Ogsaa kan deels Biveienes større Mængde i Sammenligning med Landeveiene, deels Hensyn til deres forskellige Ar-

ter, deels den mindre Nødvendighed af deres størst mulige Forfortning ved lige Linier, deels endelig den omhyggeligere Prøvelse, som kan forudsættes at gaae forud for en Landeveies Linies Afstikning, have foranlediget Lovgivningen til ikke i Henseende til den omhandlede Klasse af Veie at paalægge Grundeierne en saadan Forpligtelse til Afstaaelse af Jord som til Landeveiene.

Men heller ikke den senere Lovgivning antages at indeholde nogen Hjemmel for en sliq Forpligtelse. Vel fastsætter Pl. 31te Juli 1801, at, ligesom Frd. 13de Decbr. 1793 og flere andre Anordninger have bestemt Grundeierens Rettigheder og Forpligtelser i Tilfælde af Jordlodders Afstaaelse til Sværksættelsen af de i disse Anordninger omhandlede Indretninger, saaledes er det, for at afværge Tvistigheder og modvillige Nægtelser i lignende Tilfælde, saasom ved Standsers Anlæg eller Udvidelse, Telegraphers Oprettelse og deslige, fundet fornødent at bestemme, at de i bemeldte Lovbud foreskrevne Regler skulde være gjældende ved enhver Begivenhed, hvor der til Landets Forsvar eller offentlige Foranstaltningers Fremme behøves Afstaaelse af Nogens Grund til Eiendom; men, da fornævnte Placat udtrykkelig paaberaaber sig Weisorordningen 13de Decbr. 1793 og den i samme og de øvrige angivne Forordninger udtalte Grundsætning, at Eiendomsretten ikke bør lide Indskrænkning, medmindre det almindelige Bedste fordrer det, maa man naturligtviis, i at anvende Reglen paa andre Tilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om tvungen Afstaaelse, see hen til, i hvilket Omfang tvungen Afstaaelse er paabuden i disse Anordninger, og man kan ikke være berettiget til at give disse Lovbud en større Udstrækning, end deres Ord hjemle, før der efter igjen at gjøre en videre Anvendelse af Pl. 31te Juli 1801. Naar Frd. 13de Decbr. 1793 altsaa ikke hjemler tvungen Afstaaelse af Jord til Biveienes Anlæg og Udvidelse, kan den nævnte Placat, der støtter sig til denne Forordning og den i samme udtalte Grundsætning, ikke gives Anvendelse med Hensyn til de omhandlede Veie. Ei heller vil denne Placat, efter at det ved Grundlovens § 87 er bestemt, at Ingen kan tilpligtes at afstaae sin Eiendom